

Cesar avstrijski v Jerusalemu.

Dne 9. novembra 1869 je imel naš presv. cesar svečani svoj vhod v sveto mesto. Blizo Jerusalema v neki dolini se je Nj. vel. s spremstvom (po dolgem jahanji iz primorskega mesta Jafe) ustavilo. Cesar obleče maršalsko uniformo, s trakom redu sv. Stefana okoli prs; vsi drugi njegovi spremljevalci se oblečejo dvorno-svečano. Le še ena gora je ločila potovavce od Jerusalema. Vrh te gore jih je čakala prva deputacija česko-moravsko-ogerskih judov, v Jerusalemu stanujočih, z ogersko zastavo, na kateri je bil primeren napis v madžjarskem jeziku. Od tukaj naprej je sledil sprejem za sprejemom. Tisuč in tisuč ljudi je stalo poleg ceste na obeh straneh in so cesarja z vpitjem pozdravljali. Pri prvem slavoloku je čakal Nj. vel. en del krščanske duhovščine; od tod se zagleda v prvo Zion (Jerusalem) ali prav za prav nektera poslopja zunaj njega. Na tem mestu je stopil presv. cesar s konja in pobožno tla poljubil, kakor se je nekde (o krščanskih vojskah) Bogomir (Gottfried) Buljanski na tla vrgel in Bogu Gospodu poklonil. Skoz drugi slavolok se je približal sprevod Jafskim vratom. Vsi so tukaj s konja stopili in šli v mesto poč. Na teh vratih je sprejela cesarja katoliška duhovščina; en mašnik je Nj. voličanstvo po italijanski ogovoril; potem se je podalo vse sijajno spremstvo v cerkev Božjega groba, kjer je bil blagoslov. To so bili svečani, gniljivi trenutki, ki jih ne bode nihče pozabil, kdor je bil priča imenitnemu temu dogodku.

Popoldne je jezdit cesar na Oljsko-Guro in obiskal 10. t. m. vse imenitne kraje in naprave v Jerusalemu. Popoldne na sv. Martin se je podal na konji v Betlehem (1³/₄ ure se jezdi iz Jerusalema tje). Tudi

tukaj so Nj. vel. prešpustljivo sprejemali. V Betlehemu stanujejo veči del kristjani; Mahomedanov ni ko kakih 100 družin. Nar. pred je obiskal cesar v procesiji cerkev, ki je sozidana na istem mestu, kjer je bil Jezus Kr. rojen. Tudi tukaj je prejel sv. blagoslov. V samostanu OO. Frančiškanov, varuhov te cerkve, je bila pripravljena južina. Učenci mniški so peli cesarsko pesem in brali ogovore v hrvaškem in italijanskem jeziku. Ob 6. uri zvečer se je vrnilo Nj. vel. v Jerusalemu nazaj; vse mesto je bilo razsvetljeno.

Tako je ogledal cesar tudi še mrtvo morje in vse druge imenitne kraje in reči in šel iz svete dežele (po morji) v Egipt, kamor je prišel 15. t. m.

Sueški protok.

Dne 17. novembra se je svečano odprl protok (kanal) Sueški. Francoz Ferdinand Lesseps, sin francoskega diplomata tega imena, je mož, kateremu gre slava, da je dosegel veličansko to delo.

Misel zastran prekopanja ožine Sueške in zvezanja sredozemeljskega morja z rdečim ni nova, kajti že o času starih egiptovskih faraonov (kraljev dolgo pred Kristusom), je bila ta ožina prekopana in ste bili omenjeni morji v zvezi; to kažejo razvaline v poznejih časih izkopane, toda natančnega nič ne vem; gotovo je to toliko, da so prenapeti Arabljani kanal zasuli.

Ko je vladal v Egiptu namestni kralj Said Paša bil je Lesseps tje povabljen ter naredil načrt, kako bi se dala ožina predreti, in leta 1859 so se dela pričela. Angleži so se temu podvzetju na mnogoteri način vstavljali, pa vsi zadržki od njih strani so se srečno odpravili. Po prevdanku je bilo treba za izdelanje vodotoka 200 milijonov frankov (1 frank = 40 soldov), ki so se spravili po posojilu na delnice ali akcije, in name-

Podlistek.

Slava v prekletstvu.

Zložil Franjo Zakrajski.

Znad pečovja plače Slava,
Okó njeno v solzah plava;
Ne'zrečeno jo boli,
U obupu tje strmi.

Krasna b'la ko dobra Vila,
Tuga jo je spremenila,
Izza tilnika obraz
Krije jej razmrščen las.

Ko zapuščene device
Jej blede preblago lice,
Smehljej ž njega zginoj je,
Leno triplje jej sreč,

Ko Prometej kdaj na skalo
Se naslanja na obalo;
Ah, vže pošle so moči,
I zavesti v njej skor ni.

Nádeje so jo krepile,
Nádeje so jo živile;
Hudoslov je zdaj nad njo,
Žalosti jo stiskajo.

Golobinje zrê zdaj više,
S črnim lasom si obriše,
Glej, oči razjokane,
Vzdihne milo vzdihe té:

„Kak sem narod svoj ljubila,
Vse sem materski storila,
Pa sem zdaj zapuščena,
Ab, od roda milega“!

Srpo gledala Nesloga

Na-njo 'z temnega brloga,
„Tobi grom!“ — jej zarenči,
Ter se va-njo zaleti.

Zaleti se, pa ostano,
Si okó prot' ropu mane,
Sopihaje tam stoji,
Pase krvne nje oči. *

Zir hudičev strelje 'z oka:
Vse nemi, le žrtva stoka,
Ko zlodejka rdi v obraz
I zažene strašen glas:

„Jaz vsezmožna sem Nesloga
Vsemu svetu sem nadloga;
Vražnica te zlo črtim,
Tvoje si krvi želim.“

Rekši to, se v njo zažene
Skok dereč je ko hijene:
Kljuje, para jej glavó,
Ah, to gledat', je strašnó!

I demonski vrišč nastane,
Da se siva gora zgane,
„Z breznov zagrmí naprot'
Škodoželjin tul, krohót.

* * *

Ah, takó godi se Slavi:
Služi tujčevi zabavit
Stvar trpi, se smeje vrag,
Sužnosti nam žuga mrak.

Mili rod, razvij prapore,
Treskaj v hidrotje vse more:
Sloga bodi gêslo nam,
Lepih sreč sijajin znam!

utni kralj je obečal, da bo priskrboval vsak mesec po 20 tisuč delavcev; ali njegovi egiptovski delavci so bili tako za nič, da je bilo treba si delavcev iz Evrope pridobiti (med temi je bilo nar več Dalmatinov in Istrijanov; pa tudi iz naših krajev se jih ni manjkalo). Konec 9 let delanja se je pokazalo, da primanjkuje še 100 milijonov frankov. Lesseps (ki je hodil povsod po Evropi svoje započetje priporočati) je dosegel od francoske vlade in ondašnjega državnega zbora, da sme napraviti veliko loterijo, ktera je vrgla protoklo leto več ko 40 milj. frankov; s tem denarjem bodo stroški znabiti pokriti.

Ravnina zemsko ožino Sueške mori, koder je naj krajša, 16 zemljepisnih milj in je le po treh velikih ponikvah pretrgana. Na severnem bregu (ob sredozemljskem morji) blizu nekdanjega mesta Pelusium-a je nastalo novo ladjostajsko mesto *Port-Said*, ktero je bilo še ni davno le vas ali trg, in je zdaj že malo da ne kakor Gorica. („Said“ pomeni v arabskem jeziku Zgornji Egipt, *Port-Said* tedaj Zgornje-Egiptovska luka) Blizu na sredi medmorja (ožino) je poprej posušeno jezero Timsah, ktero je ločeno le po neki neznameniti višavi od južnejših slanah jezer, ki se že nekako držé rudočega morja. Samo od sebe se je razumelo, da so ta jezera, ko so vodotok kopali, porabili, ker so si po njih doberšno dela prihranili. — Ena naj večih težav pri delu je bila ta, da so morali sladko vodo za toliko ljudi in živine, ki so se je pri delu poslužovali, kakor tudi za parno mašino od daleč napeljovati; kajti misliti si moramo v Egiptu onako, pa veliko bolj veličansko gibanje, kakor pri nas v Sestjani, kjer rujejo kamenje za zasipanje morja v Trstu. Vodo so torej napeljali iz Nila pri mostu Sagasig v Timsah-jezero in od ondot dalje v mesto Suez (ob rudočem morji), in to, po 2 vodovodih-dolgih 22 $\frac{1}{2}$ milj. Na tem kanalu sladke vode ne daleč od Timsah-a je nastalo med delanjem tudi novo mesto, kteremu so dali ime „Ismailia“ (po sedanjem namestnem kralji Ismailu), ktero šteje tudi že okoli 10 tisuč stanovavcev, in bo s časom brž ko ne naj važnejše mesto na Sueškem medmorji. Svet, na kterem stoji zdaj Ismailia, bil je še pred malo leti peščena puščava; potem pa, ko so napeljali vodo v prazno kotlino jezera Timsah-a, je začelo rasti drevje in zelišče, se ve, da ne še posebno čvrsto. Podnebne razmere so se tudi spremenile: pred dvema letoma ni ondot še nič deževalo, v poslednjih 12 mesecih je šel že 14 krat dež.

Morski kanal med Ismailio in Port Saidom je izdelan tako na široko, kakor je načrtan, in rupa jezera Timsah je z vodo iz sredozemljskega morja do dobrega napolnjena. Naj važnejše pa za kanal ali ne-kanal je bilo to, da se je speljala voda v niža slana jezera proti rudočemu morju; to se je zgodilo 18. marca t. l. S tem je bil vseh podvzetja gotov, dasiravno je bilo potem in je tudi zdaj še veliko, veliko opraviti, predno bo vse narejeno. Ali, glavno delo je storjeno, in po pravici smemo zdaj reči: Afrika ni več polotok, ampak — otok.

Po Sueškem pretoku se je skrčila morska pot med kupčijsko deželo vzhodno Indijo in sredozemljskim morjem, v ktero so šle ladje do zdaj okrog Afrike, skoraj za polovico. Prej ko je bila Amerika znana, so mesta v Italiji in južni Nemčiji cvetela vsled kupčije z jutrovimi deželami; znabiti, da pride čas, ko se jim nekdanje blagostanje povrne. Vesoljno trgovstvo se je vleklo dosihmal po eni strani iz Azije krog nosa „dobre nade“ (južne Afrike), po drugi strani pa iz Amerike v angležke, francoske in severno-nemške ladjostaje. Po tej novoodprti Sueški poti se obrne svetovna kupčija deloma v luke srednjega morja. Da se to zgodi, treba ozirati se še na dvoje reči (faktorjev): na ladjostaje sredozemljskega morja in posebno morajo dobiti naše avstrijske Trst, Reka in dalmatinske urno potrebne železnice do notranjih dežel, zlasti ni moč nikdar preveč povdariti potrebnost Predelske železnice za Trst in Karlovško-Rečke za Reko, ako nečemo, da naš prekosijsko Benetke, Genova in Brindisi. Drugi faktor so jutrove železnice, ktere se imajo začeti v kratkem delati; med temi so turške naj važnejše za avstrijsko kupčijo, kajti železnica iz Soluna sem čez

v Niso, Brod ali Sisek bi zavrnila tudi en del jutrovega trgovstva skoz Avstrijo.

Neposrednje občeje Trsta z vzhodno Indijo in s Kitajskim je bilo do sedaj neznamenito; zdaj, ko je Sueški pretok odprt, bode kupčija med Trstom in omenjimi deželami veliko živejša. Reči, ki se dajo iz Avstrije v Azijo izvajati, se ne manjka, n. pr. izvrstno sukno z Moravskega in Češkega, bombažasti izdelki, steklenina, usnje, moka, razna vina se prikupijo gotovo tudi jutrovecem, kakor so na Pariški razstavi zaslovene. Akoravno znabiti nekteri od novega kanala Sueškega preveč pričakujejo, toliko se vendar lahko za gotovo sprevidi, da bode vodotok našim materialnim avstrijskim interesom na korist. Torej smemo biti veseli, da se je pomenljivo delo v Egiptu srečno dovršilo.

Ogled po svetu.

Avstrijsko-ogerska država.

Dunaj. Presvella *cesarica* pride čakati cesarja v Trst in se poda potle v Rim obiskat svojo scatro, pregnano kraljico Neapolitansko.

iz Kotorskih Bok. Po sporočilih do 20. in 21. nov. je pridrla vojaška armada v petek 19.11 z velikimi težavami in po hudih bitvah do Dragalj-a, ter je zdaj ta trdnjava z Rizanjem v zvezi. Razni oddelki armade so razpostavljeni tako, da kolona kolono podpira in brani. Poveljnik grof Auersperg je v Dragalji. Živež za armado se z velikimi težavami prinaša. Vstajniki so se vmaknili v zahodne skalnate gore Krivošija, kamor ni moč za njimi; od ondot jim je lahko vohajati v Grahovo na Črnogorsko. Vkljub temu, da so vojaki Dragalj dosigli, ne bo Krivošije še tako hitro pomirjeno; kajti malo kje na svetu je bila kedaj vojska po tako težavnih, strmih in skalnatih krajih, kakor v Bokah. Krivošijanom so se pridružile razkrojene krdela Županov (t. je, vstajnikov iz Župe). — Zdaj mirujejo vojaki.

Naj novejšo, kar časniki 25/11 z bojišča sporočujejo, ni nič kaj ugodno. Armada je vsa spehana, zgube veliko ter ne more vstajnikov dalje preganjati in užugati. Skrivši jim neki vendar le Črnogorci pomagajo, čeravno je n jih knez proti temu. Črnogorski kordon pri Grahovem (4000 mož) neki prav rad zameži, kedar gro vstajnikom za korist. In tako se znaajo vleči te homatije še vso zimo.

Vnanje dežele.

Rim. Od dne do dne prihaja več škofov k občnemu cerkvenemu zboru, ki se ima pričeti na praznik neomadežvanega spočetja D. M., 8. decembra t. l. — Imeli bomo priliko v prihodnje večkrat o zboru govoriti, torej naj bode prihranjeno marsikaj, kar bi že zdaj lahko povedali, za prihodnje liste.

Florencija. Ministerstvo je naznanilo svoje odpo ved. — Zdaj je gotovo, da kralj italijanski ne pojde našemu cesarju v Brindisi naproti, ker ni še prav ozdravel.

Egipt. Predno so se spustile razne (avstrijske, francoske itd.) ladje v Sueški kanal, se je kanal blagoslovil, in sicer po katoliškem obredu; tudi primerna pridiga je bila in še druge svečanosti. Vse ladje so prišle srečno skoz kanal iz Port-Saida do Sueza, toda so se sred kanala v Ismailiji in pozneje še na drugem mestu nekaj časa ustavile. — 19. nov. je praznoval naš cesar god presvete cesarice na ladji „Greif“-u v slanah jezerih z obedom in razsvetljenjem avstrijskih ladij. — V saboto 20. t. m. je prišel cesar iz Sueza v Kairo, glavno in stolno mesto v Egiptu, ker ga namestni kralj (khediv) Ismail paša jako sijajno slavi. — Včeraj (25/11) je imelo Nj. vel. začeti vračati se proti domu. V Aleksandriji (ob morji sredozemljskem) ostane en dan, v Krfu (jonijskem otoku) 12 ur. (Od Kaira v Aleksandrijo je železnica.)

Po lepem vremenu pride grdo, Tako tudi v Egiptu. Khediv Ismail in veliki sultan Abdul Aziz v Carigradu si nista že dalj časa nič kaj prijatla; sultan se boji, da ne bi se mu Ismail paša izpod njegove višje oblasti izmuznil in neodvisen (sam svoj) kralj postal, kakor je rekla „Dom.“ že uni krat, ko je bil prišel namestni kralj Ismail na sprehod v Evropo. Mislilo se je, da bo-

ta francoska cesarica in pa naš grof Beust zdaj, ko s ta šla na jutrovo, sultana in kbediva sprijaznila; ali, kakor se zdi, je razpor še hujši, ko prej. V Čarigradu so začeli žugati, da bo Ismail s silo odstavljen, če se ne vda temu, kar sultan od njega zahteva. Ismaila pa je prijatelj Francoz. Iz tega vtegnejo tudi nastati kakor velike homatije.

Dopisi.

Iz Kotsorskih Bok (V Kotru 14. nov.) Od 9. t. m. sem se ni nič posebnega z nami pripetilo; cela brigada počiva, vojaki si obuvalo in oblačilo popravljajo. Jedila in pijače imamo vedno obilno. Danes je vsak vojak po eno coto za prsi dobil. Prav dobro smo z vsem preskrbljeni. — Mislím, da jo bomo precí proti Rízanj-u potegnili. Tam bomo imeli veliko opraviti. Naj hujši so vstajniki tistih krajev — nikoli ne pozabim kako grozovitno so naše ranjene in mrtve vojake razmesarjali. Moj (prvi) bataljon odide danes v Mulo — vas pol ure od tukaj — in 3. pride v Kotor; drugi ostane v Kaljarí, ne daleč od tukaj. Nar večí del domačega primorskega polka (Wimpfen) je zdaj v Budvi in okolici njeni. Vaščani iz Boko orožje vsak dan odlašajo. Prav lepo puške — cesarske, lovske — prinašajo. Kdo bi bil nekdanj rekel, da bojo vstajniki z našimi puškami na nas streljali! Gorje bi bilo nam, ako bi vstajniki vsakrat dobro zadeli — hvala Bogu — da le daleč, pa ne dobro streljajo (?). Več ko tisuč korakov so kroglo daleč rfolele. — Ko smo 8. t. m. vas Lastvo v posost vzeli — smo v hišah poleg smodnika našli tudi kroglo (ki so jih vstajniki sami ulili) — in drugoga morivnega orožja. Da smo vse te reči s saboj vzeli, razumó se samo po sobi.

Gospod poročnik Zankl s tistimi 6 možmi, kalire jo bila burja, ko smo se iz Trsta peljali, pod Puljem odnesla, je še-le 11. t. m. zdrav k nam prišel. V strahu smo bili, da jo z municijo vred poginil, ker nismo ves čas nič od njega zvedeti mogli.

Meni se v moji novi službi prav dobro godi — prav zadovoljen sem. — Gospodu poročniku Wleasorju od 3. batalj. so nogo odrezali *). (Glej novejša sporočila v poslednjem in današnjem listu! Vr.)

Iz Volč. Nenavadno svečanost smo obhajali Volčani 7. t. m. Vmestili so namreč dekan Tominski, prečast. g. Jakob Doljak, novoga fajmoštra č. g. Antona Kutarja. Svečanost je povzdigoval primeren v čisti slovenščini izdelan govor dekana Tominskega; assistencija pri maši je bila sijajna, ker je bilo mnogo duhovnov iz okolice nazočih, med drugimi č. g. fajmoštra M. Perdih in Tomaž Kutar. Tudi svetna oblast je bila zastopana, kakor to ta svečanost tirja. Imeli smo v naši sredi okrajnega glavarja g. Winklerja, sodnika g. Abrama, bilježnika dr. Premersteina in finančnega komisarja Volčanskega. Pri bogato obloženi mizi se je vse v naj lepšem redu vrstilo, in napitnic ni bilo ne konca ne kraja.

Posebno pozornost so zbujale latinske, nemške in slovenske napitnice č. g. kurata Janeza Lebana, ki so raznim gostom veljale. Tisti pa, ki so č. g. fajmoštra menda na dotičnem mestu (?) črnili ali vsaj počrniti hotli, so bili ta dan mirni in plahi. Bog daj gospodu fajmoštru trdno zdravje, da bi zamogli tudi v naši fari mnogo let v prid izročeniim jim ovčic delati. **)

Dunaj 16. t. m. —x— Družbe, so tu kaj navadnega. Med dijaki jih je tudi cela kopa; posebno nemških „burschenschaft-i“, klubov in verein-ov ne manjka. Česki dijaki imajo svoj „spolek akademický“, kateri šteje do 300 članov. Sobo imajo poleg „Slovenske Besede“; med svojo sredo imajo izvrsten pevski kor, takega, da bi ga na slovenskem menda zastonj iskal. —

Naši, slovenski dijaki pa imajo lani, t. j. letos v juliju, ustanovljeno „Slovenijo.“ Udov ima nad 60. Namen jim je, urediti se v predavanji v sl. jeziku, ino

vaditi se v spisovanji domačega slovtva. Kolikor sem dozdam videl, društvo temu namenu tudi zadostuje. Vsakih 14 dni, ob sabotah, je shod. Naj prvo sporočujojo, kaj se je vršilo pri zadnjem shodu, potem se dva ali naj manj eden oglasi, da hoče svoj spis brati. Vsi ga pazljivo poslušajo. Ko konča, pretresajo in popravljajo. Spis prebran še lahko, kdor želi, v natečen pretres domu vzame. Na to se ta ali oni za kako opombo oglasi ali za kak predlog. Tu, o taki priliki, se začne prav parlamentarno delo; juristi brž opominjo, ako se kdo zoper parlamentarni red pregreši. V dialektiki so nekteri izvrstni, takó da se fantje prav ugrejejo. Nu pa če kdo previsoko vzleti, ali da se spuсти kam tje noter v politiko — mu brž previdnejši prutnice pristrižejo. Sploh pa ni nobenega kričanja, ako zmerom um vlada in vsako pronapetost kmalu potlači. Zató ni, in morda tudi ne bo slišati od tod onih naglih glasov, kakor — že veste od kod; kajti fantje hočejo imeti prej stališče in zasloambo, predno kaj izustijo. In to je meni všeč. — Po vsem tem pride na vrsto šala in petje, tudi lepo ubrano, katero vodi nek Brezovar, jezikoslovec.

Drugo društvo je „Jug.“ Ta strinja Hrvatov in Slovence, se vé, dijake. Namen mu je: vzbujanje jugoslovanske zavesti, nikakor pa špeciálne politike pomameznih narodov. Tu pa se vse parlamentarno vrši. Nekteri, med njimi en par Hrvatov, so precej izurjeni v govorništvu, kar ni je mogoče na tej stopinji misliti. Predsednik je letos Hrvat. — Povabili so v „Jug“ še Srbe in Bulgare; zakaj brez njih „Jug“ ni jug. Hrvati in Srbi se nekaj prav pisano gledajo, menda zastran svojstev političnih. Bomo videli, če bo povabilo kaj pomagalo. Slovenci bi vsaj radi to videli.

Bil sem tudi v „burschenschaft“ ih že. Pa kaj menite, da sem slišal? Navadno puhle fraze, katerih mladeneč, še tako bistri, menda vendar še svojim propričanjem povdarjati ne more; polni onega znanega novodobnega duha, ki mu izem pravijo, ne vejo, kakó bi se vznášali. Zraven ima pri njih sofistika svojo moč. In kakor Vam je dobro znano, sem slišal v deželnem zboru niže — avstrijskom pri vsakem predlogu to „die Humanität“, „die Freiheit erfordert es“ itd.; to so kaj gladko besede nemškim govornikom. V državnem zboru bomo imeli znabiti kaj več opazovati, kakó se pravice delé itd.

Ob nedeljah poslušam naj raji o Klinkowström-a. Do zdaj vidim, da ima on naj bolj nagnječeno cerkev. Znano je, da po sedanji zlati éri maha, da ga je veselje poslušati.

Gledé na petje po cerkvah, mi je petje v dvorni kapeli kaj prijetno, kakor tudi v Avgustinski cerkvi.

Gledé mojih razmer v šoli, rečem, da mi g. Miklošič prav dopada: jasno in bistroumno svoje reči predava; pa vesol in ljubezniv človek je videti, in je tudi. Rimsko zgodovino poslušam pri sivem Aschbach-u. Ta gospod kaj lepo svoje reči razpravlja; menda jih je na njegovem polji malo njemu kos. — Koroški Slovence Stefan, ki se šteje med prve sedanje fizike, je letos naš dekan. Mož se nosi ponižno, kakor bi ne znal 5 šteti. — Sploh nam vsi profesorji hitro predavajo, takó da si človek, ki štenografije ne zna, komaj glavne točke zapiše; zató se pa tudi jaz zdaj štenografije učim.

Časnike in tudi „Domovino“ berem do zdaj v „Slovenski Besedi“ (ob nedeljah ob 10 u. zj. pride „Dom.“ na Dunaj). Drugi pot, kar bodi *).

Ponikve (na Tominskem), 17. novbr. Duhovski šematizem goriške nadškofije piše imena še dosti pravilno, vendar pa kaže še nek e stare pokveke, katerim ni več živeti. Taka pokveka zdi se mi dozdanja pisava „Paniqua“ namesti pravilne pisave „Ponikve“. Ker se ravno zdaj pripravlja nov šematizem, prosim častljivo vredništvo duhovskega šematizma, naj se „Paniqua“ spremeni v „Ponikve“; kajti ljudstvo rabi le Ponikve, govori namreč: „Prebivam na Ponikvah, sem prišel s Ponikev, grem na Ponikve.“ — Ta vas leži v

*) Opazko o Mamula-i smo izpustili. Mamula in Filipovič sta le prav delala, ali pozneje se je malo modro ravnalo. Vr.

***) Liturgična opazka dopisu pridjama ni za „Dom.“ Vr.

*) Izbiranje tvarine prepukčam Vam. Ko ne bi bilo kaj za „Dom.“ ali sploh ne za javnost, dovolite mi, da bom rabil rudečnik, kakor sem ga po mestih le danes. Vr.

dolinici, ktera je vrh visokega briba pa z nizkimi večidel obraščeni homci obdana. S teh homcov, ki so polni studencov, se zbirajo vode v zaperto pa lepo dolino ter se na več mestih v zemljo ponikujejo in ponikve delajo. Zato ima tudi vas ime *Ponikva*. *)

A. Ž.

Domáci novičar.

(Dan odhoda Nj. eks. pr. kn.-nadžkofa Goríškega v Rim) ni še prav določen. Ker je namenjeno, da pojdejo od tukaj s p. n. škofoma Tržaškim in Porečkim in ker se hoče Tržaški poprej še cesarju pokloniti, kedar pride iz Egipta v Trst, in ker ni še zadržano določeno, kedaj ima cesar priti, zato tudi Tržaški škof še prav ne ve, kedaj mu bo mogoče priti v Gorico. Brž ko ne pa pride cesar 28. ali 29. t. m. v Trst in bosta tedaj škofa Tržaški in Porečki za god našega kn. nadškofa, 30. nov., že lahko v Gorici ter se drugi dan, 1. dec., na pot podajajo. Sicer pa se odhod odloži za toliko dni, za kolikor se cesar oziroma škof Logat zapozni. **) Prč. primorskim višim pastirjem so pridruži znabiti tudi ameriški škof g. Mrak (Kranjec), koji je zdaj že nekaj časa v svoji domovini.

○ Priliki svojega odhoda k cerkvenemu zboru so razposlali Nj. prevzvišenost č. duhovščini nadškofski pastirski list, kterege pomnetek prinese „Dom.“ drugi pot. Naročeno je v tom listu, da se ima 8. dec. po vseh cerkvah „Veni creator“ peti. — Namestnik Nj. prevzvišenost med zborovanjem bodo prč. mons. J. Spridon

(Posvečevanja duhovcov) Pretoklo nedeljo 21. t. m. so podelili Nj. eks. kn.-nadžkof 26 bogoslovcom in 5 redovnikom sv. Frančiška niže redove. — Prihodnjo, prvo adventno nedeljo, 28/11, pa posvetijo za mašnika dijakona g. Alojzija Tomšič-a iz Gorice.

(Duhovske premembe.) Č. g. Blak Matuc, kurat na Ravneh, je šel v pokuj (na Polico). — g. Ivan Selak, vik. v Orehek-u, je postal administrator Podbrdom; g. Ant. Hvalica je prestavljen v Drežnico; na njegovo mesto v Log pride Bovški kooperator g. Ivan Likar.

Njihovej Prevzvišenosti

ANDREJU GOLEMMAYR-JU, ○

vladiki goríške nadškofije, itd. v ponižni poklon in spomin

Njihovega godu dne 30. novembra 1869

in odhoda v Rim.

Ko god ohaja dober, skrben oče,
Vsa hiša blagre vse mu privoščuje,
Zvestobo mu nadaljno objubuje,
Družina od veselja skor se joče.

Pastir naš vikšil! Tí si tisti oče,
God kter'ga dans nam srce omehčuje,
Ljubav do Tebe sinom pomnožuje,
Izmika vsem ovčicam želje vroče:

Vladar sveta Te kropkega ohrani,
Po vseh potéh Te angelj spremljaj, brani,
In solnce naj Tí zmer prijazno sije!

Modrost pa Tvoja, Vzvišeni, nam kaži
Nehó in Rim, — varuj nas sanjarije;
Tvoj blagoslov nas mnogo let še blaži!

J. F.

*) Šematizem ima obo obliki tega imena, samo da je napačna debelo tiskana na prvem mestu, prava — „Ponikve“ — pa med oklepaji. Zanašamo se, da so bodo letos le „Ponikve“ tiskale, ali pa, če se še mora zaradi starih listin, na ktere se sedanjí uradni spisi včasih nanašajo, ali morda celo starokopitnem na ljubo „Paniqua“ pridati, da ne naj se ta stara spaka med oklepaje. To isto velja tudi zahtevno nekterih drugih imen n. pr. „Pečine“ namesti „Pečina“ itd. — Saj vemo, da so vse pečke naših krajnih in osebskih imen nastale po neslovenskih ali v tujem jeziku izdolanih duhovnih, uradnih, advokatih in Bog zna še kakih neverednih pisacih v tistih dobah, ko so si slovensčina še pisala. Dajmo torej starim spačenim oblikam krajnih in osebskih imen enkrat za vselej slovo, in to zlasti v uradnih ali sploh za javnost namenjenih spisih. Vr.

**) Po večerašnjih častnikih ima priti šele 1. ali 2. decembra. Vr.

Štev. 3178.

Razpis službe.

Deželni odbor pokonežene grofije Goríške in Gradišanske razpisuje službo učitelja pisem, aritmetike in risanja na deželni kmetijski šoli v Gorici z letno plačo 500 gl.

Prosivci morajo dokazati znanje italijanske in slovenske slovnice, računarstva, aritmetike in pravilnega risanja od elementarne do topografske (krajopisne) stopnje; vrh tega morajo znati lepo in razločno pisati.

Služba se oddá začasno.

Prošnje z dotičnimi spričevali naj se podajo deželnemu odboru do 15. decembra t. l.

Deželni odbor v Gorici

dne 20. novembra 1869.

Na mestu dot. glavarja

Gorjup t. r.

Loterijsko številke. V Gradcu 20/11. 15, 66, 42, 17, 53. Na Dunaji 20/11. 2, 17, 75, 20, 4.

Borsni kurs 24. novembra Metall. 59:90; narodno po-
sojilo 69:20; London 124:30; adžjo srebra 122:70;
cokini 5:88 1/10.

Žitna cena v Gorici: Pšenica nova po 2 gld. 35 kr.;
do 2:55 (goriški kaznanik); turšica 1:43 do 1:48; turšica
bela 1:40; ječmen; delan 2:80 do 3:20; nedelan nov 1:70;
fišol 2:— do 2:30; ajda 1:26 do 1:30; oves 1:12 do 1:25.

OGLASNIK.

(3)

NÄHMASCHINEN

aller Systeme für Schneider, Schuhmacher u. Familien zu herabgesetzten Preisen unter Garantie, Handmaschinen von 25 bis 50 fl. aufwärts. Illustrierte Preisblätter werden auf Verlangen franco u. gratis zugesandt.

Nähmaterialien aller Art für Nähmaschinen in grösster Auswahl zu billigsten Preisen.

M. Bollmann,
Wien,
Rothethurmstrasse N. 31., Mariahilferstrasse N. 91.
Post, Güttergasse, Ecke Elisabeth-Platz.
Grösste Niederlage aller Sorten von Nähmaschinen.

☛ Agenten werden verlangt ☛

(4)

☛ **Lekarnica (špecerija)** ☛
Kerpan-Poli-eva
v Gorici.

ni zdaj več v Rastelu, ampak v *gospojski ulici* blizu „troh kren“ na levi strani, in tik vrat, skoz ktere se gre proti živinskemu trga za Gradom.

(2)

Lekarnica (špecerija)
Pontoni-eva

„pri zamorcih“ v Raštel-u v Gorici!

Glavna zaloga vsakoršnih vnanjih zdravil, zdravniških orodij iz gutta-perche, kilnih prevoz, dišav, homeopatičnih zdravil. — Edina zaloga pravega Pagliano-vega sirupa iz Florencije, Moll-ovo Sedliško štupo (Soidlitz - Pulver) in melisovca iz Benetok.